

L ÆG E N S B O G S T A V E R

Benny Ehrenreich sidder på 25. år i kompagniskabspraksis på Nørrebro, København. Benny er medlem af DSAM's bestyrelse og en erfaren debattør.

AI = Alien Intelligence. Den ændrer vores verden

Jeg har siden sidste års DSAM-repræsentantskabsmøde, hvor emnet var AI, leget med mange former for Alien Intelligence. Mest Talking-Translator og Chat-GPT, men også Perplexity, Suno og R1 fra Deep Seek.

Vores praksis er desuden i gang med at udforske mulighederne for hjælp til journalskrivning, journalresumé og attester. Jeg er dybt fascineret af, hvad ubevidste elektroniske modeller – generative algoritmer, machine learning, AI – faktisk kan præstere. Men også skræmt og bekymret. Det ændrer vores verden – ikke mindst almen praksis!

Først lidt om de fascinerende og perspektivrige præstationer:

Jeg kan nu kommunikere med alle fremmedsprogede patienter via mobiltelefonen.

Jeg kan lave en velarrangeret og -komponeret sang til mine samtalepatienter (interesserede kan høre sangen ved at scanne QR-koden).

AI kan analysere røntgenbilleder, CT og meget andet bedre end det menneskelige øje (men det skal godkendes af et menneske, og hvem tør underkende en AI og påtage sig det juridiske ansvar?)

Søgefunktionen med Chat-

GPT, Perplexity og Deep Seek fungerer i nogle tilfælde bedre end "at Google".

Og senest har jeg opdaget, at på min iPad er det nu muligt at diktere en tekst frem for at "skrive" på tastaturet.

Og så til det skræmmende:

Jeg har lige skrevet en klumme til Practicus med det møje og besvær, det kræver. Så fik jeg den idé at bede ChatGPT om at skrive samme klumme og promptede:

"Skriv en klumme på 2500 anslag, der problematiserer – med socialkonstruktivistisk fokus – de mange nye diagnoser fra fibromyalgi og postkommotionelt syndrom til ADHD, som det forventes, almen praksis skal håndtere. Samtidig skal den praktiserende læge tage sig af alle patienter."

Og vupti kom der en relevant klumme ... den kan læses på næste side.

Den klumme, jeg selv med møje havde kreeret, bad jeg dernæst ChatGPT læse korrektur på og kommentere, hvilket den gjorde på 10 sekunder! Med relevante og rimeligt gode forbedringer.

Dét irriterede mig! At en algoritme læser korrektur og forbedrer mit skriv, som en redaktør plejer – og mindst(?) lige så godt.

Hvorfor jeg bliver irriteret – og faktisk skræmt – har jeg tænkt over. Det handler

Diagnoseboomet

- lægens umulige opgave

Af: *Alien Intelligence* (promptet af Benny Ehrenreich)

ikke bare om, at en AI – der omtaler sig selv som “jeg...” – tillader sig at korrigere mig. Det handler også om, at når jeg fremover læser en tekst, må jeg overveje, om det er forfatterens egne ord, om der er en bevidsthed med følelser og empati, der har ansvaret for det skrevne?

Jeg vil fra nu af være tvunget til at være skeptisk. Kan vi fremover overhovedet stole på det, vi ser på en skærm eller læser? Eller bliver det umuligt at se forskel på fake og ægte?

Den positive konsekvens bliver, at vi mennesker fremover i højere grad må prioritere det fysiske møde. Det virtuelle kan vi ikke stole på mere.

Det negative bliver, hvis “vi” – den dovne, ureflekterede masse – vælger fremover at overlade det til AI, så vi selv ikke behøver gøre os umage. //

Hør Bennys Jazz-funky sang "Betragter" til sine samtalepatienter. ACT står for Acceptance and Commitment Therapy. Sangen er genereret udelukkende på en prompt, hvor jeg skrev ordene, der blev til de første to vers og omkvædet, samt definerede musikstilen.

I de senere år har vi set en markant stigning i antallet af diagnoser, der stilles i almen praksis. Fra fibromyalgi og postkomotionelt syndrom til ADHD og stressrelaterede lidelser – listen vokser. Hver diagnose bringer med sig en forventning om, at den praktiserende læge skal tage stilling, udrede og behandle. Men i takt med at flere tilstande får en medicinsk betegnelse, risikerer vi at overse det sociale og kulturelle aspekt af sygdomsoplevelsen.

Set gennem en socialkonstruktivistisk linse er diagnoser ikke kun medicinske fænomener, men også sociale konstruktioner, der formes af tidens normer, værdier og institutionelle strukturer. Diagnoser opstår ikke i et vakuum – de er et produkt af vores forståelser af normalitet og afvigelse. Når almen praksis forventes at håndtere et stadigt voksende katalog af lidelser, bliver det tydeligt, hvordan medicinske sandheder formes af sociale dynamikker.

For eksempel var ADHD tidligere betragtet som en sjælden tilstand, men i dag stilles diagnosen i et hidtil uset omfang. Skyldes det en øget forståelse for lidelsen, eller er det et udtryk for en tendens til at gøre visse adfærdsmønstre til medicinske problemer? På samme måde var fibromyalgi længe en kontroversiel diagnose, ofte mødt med skepsis, men har i dag opnået bredere anerkendelse, ikke mindst fordi patienter har kæmpet for at få deres lidelser taget alvorligt.

Den praktiserende læge står i krydsfeltet mellem medicinsk videnskab og samfundets skiftende krav. På den ene side forventes lægen at udrede og diagnosticere præcist. På den anden side skal lægen håndtere patienter, hvis symptomer ikke nødvendigvis passer ind i en klassisk biomedicinsk forståelse. Når en patient med kronisk træthed eller uforklarlige smerter træder ind i konsultationen, er det ikke kun et spørgsmål om medicin, men også om sociale forventninger til sygdom, lidelse og behandling.

Konsekvensen af denne udvikling er, at almen praksis risikerer at blive en arena for samfundsmæssige kampe om normalitet. Lægen bliver både portvagt og social dommer i en tid, hvor flere søger anerkendelse gennem en diagnose. Det stiller spørgsmål ved, om vi er på vej mod en overmedikalisering af menneskelige erfaringer – og om vi glemmer, at ikke al lidelse kan eller bør forstås gennem en medicinsk linse.

Mens nye diagnoser kan give patienter en forklaring og adgang til hjælp, er der også en fare for, at vi skaber en forventning om, at enhver form for ubehag skal have en klinisk betegnelse. I sidste ende risikerer vi at lægge et umuligt pres på den praktiserende læge, der ikke alene skal favne det biomedicinske, men også det sociale, kulturelle og eksistentielle i menneskelig lidelse. //